

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átvéve:	
Égész évre	16 kor.
Negyedévre	4 "
Helyben házhoz hordva:	
Égész évre	20 kor.
Negyedévre	5 "
Vidékre postán szállítva:	
Égész évre	24 kor.
Negyedévre	6 "

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétévi és ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Apáczai-utca 3.

Aszerkesztőség kéziratok visszaadását vagy megőrzését nem vállalja.

Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 8 fillér.

NAGYVÁRAD, május 15.

A nemzeti erők összpontosítása.

(P.) Az egész magyarság egy táborba való tömörülésének nagy és szép gondolat foglalkoztatja most mindenfelé az országot és szemléletmást tért hódít a közvéleményben. Hogyisne, mikor mindannyian érezzük, hogy a koalíció föladatának befejeztével nem szabad az országot a sötétbe ugrás bizonytalanságának kitenni, hanem biztosítani kell a nemzeti irányzat állandóságát azokkal a veszélyekkel szemben, melyek az általános szavazati jog behozatala következtében a nemzetiségek és a destruktív elemek részéről fenyegetik a nemzetet és a magyarság hegemoniáját.

Eben a pillanatban még az egy táborba való egyesülés föltételei és módjai szabatosan megállapítva nincsenek, nem ismerhetjük tehát még az országgyűlési pártok hivatalos állásfoglalását sem. Annyi azonban bizonyos, hogy a hazafias akció teljes sikere attól függ, hogy mennyiben sikerül olyan munkaprogramot készíteni, amelyet minden magyar párt politikai integritásának és

hazafias érzelmeinek sérelme nélkül, nyugodtan elfogadhat.

A nemzet és különösen a magyarság érdekében őszinte szívvel óhajtani kell a nagy jelentőségű kezdeményezés sikerét. Precedens nélkül bizonyára nem áll a dolog. Hiszen követendő példa gyanánt ott van előttünk az az eset, hogy 1848-ban nemzetünk legjobbjai: Kossuth Lajos, Széchenyi István, Deák Ferenc, Batthyány Fajos, Eötvös József habozás nélkül egyesültek a nemzeti ügy zászlaja alatt, ámbar nem tartoztak ugyanazon politikai iskola hívei közé, s igen fontos kérdésekben divergáló álláspontot foglaltak el. A közös veszély és a haza egyetemes érdeke mégis egy táborba hozta össze őket.

Mi azonban egyelőre, amíg tudniillik az országos pártok hivatalos állásfoglalása megtörténik, eltekintünk a politikai szempontoktól; tisztán a helyhatósági viszonyokra és a vidéki társadalmi életre való kihatása tekintetében mérlegeljük a kérdést és habozás nélkül konstatáljuk, hogy örömmel kellene üdvözölni, ha valahára sikerülne a magyarság soraiba a testvériség érzelmeit beplántálni, hogy végre megszűnjenek a

pártérdekekből származó áldatlan küzdelmek.

Azt ugyanis mindnyájan tudjuk, hogy a magyar társadalmat a pártharcok mérgezték meg. Évtizedeken át meggyökeresedett az ország minden vidékén az a rossz szokás, hogy mindent a pártállás szemüvegén néztek. A közhivatalokat a pártállás szerint osztogatták; gyakran még a hivatalos igazságot is a pártállás elfogultságának mérlegén mérték; sok helyen a hitelt is a szerint adták; a társadalmi érintkezésben szintén az volt a mérvadó s még az egyéni becsületet is többnyire úgy taksálták, hogy ki melyik zászlóhoz tartozott; ki ki a maga elvtársát tartotta tisztességes embernek, a politikai ellenfél iránt pedig legalább is ellenszenvet táplált s gyakorta valósággal úgy bánt vele, mintha bélpoklos volna.

A pártszervedélyeknek ez a vad elfajulása tette gyöngévé, tehetetlenné, minden életrevaló szociális és gazdasági akcióra képtelenné a magyar társadalmat. Ez a széttagoltság és visszavonás eredményezte azt, hogy szabad prédáivá lettünk a kizsákmányoló és egymás között céltudatosan összetartó idegen elemeknek s immár közel állunk ahhoz,

"TISZÁNTÚL" TÁRCZÁJA.

Baccarat.

Irtá: Maurice Level.

A Casino termében, az aranyokkal teli asztalok körül, bágyadtan folyt a játék. A croupier-k monoton hangon, gépiesen ismételték a kiáltást:

— Faites vos jeux . . . Rien ne va plus!
A nagy játékosok körül hallgatag, ideges csoportok álltak és lesték a kis golyó fordulóját, a sors szeszélyét.

Jordal belépett.
— Nini! erről puszkapor szaga érzik! — mondta egy hang. — Jó napot.

— Tehát ma akarja tönkre tenni a bankot?
— Mindenesetre, — felelte Jordal mosolygva.

— De hisz ez érdekes lesz. Nos és bizonyos vagy a sikeredben?

— Kétségkívül. Vagy lábra állítom magam a bankra, vagy . . .

— Merre jártál eddig? Színházban voltál?
— Nem. Kissé kiszellőztettem a fejemet a kertben; egy padon végigolvastam az egész lapot.

— En már egy hét óta nem érek rá semmire, — mondta Fremont. — Ebben az átkozott országban semmi sem érdekli az embert,

se hegyek, se tenger, de még az asszonyok sem; csak a piros és fekete. Mi történik tehát a világon.

- Semmi.
- A politikában?
- Abban se több.
- A Humberték?

— Köszönöm. Még a régi . . . Az egyetlen dolog, amely megkapta a figyelmemet a lap hirrovatában: egy újdonság. Valami félelmetes, titokzatos alak egyveres kézzel osztja a halált a nyári lakokban, az aszfalton, a ligetekben; és ahol megjelent, elegáns névjegyét hagy hátra ezzel a névvel: Facchini. Hogy kicsoda? azt senki sem tudja. Jön, öl és eltűnik. Jelezték Párizsban, fölsimerték Londonban, üldözték a tengerparton, — de mindenütt kisiklott üldözői kezei közül.

— Igen, én is hallottam erről. Azt mondták nekem, hogy a különös bandita tetőtől talpig gavallér ur, aki még a bűneit is bizonyos eleganciával követi el. Azt hiszik, hogy a társasághoz tartozó ember . . .

— Sok mindentélét beszélnek! . . . Meglehet azonban, hogy közönséges fickó, aki vakmerőséggel és ügyességgel dolgozik; a rendőrség, azt hiszem, tulbecsülte a gazembert, amikor a fejére akkora díjat tűzött ki.

- Mennyit?
- Huszonötezer frankot.

— Tessék, ez aztán értékes ember!

— Valóban az! — kacagott föl Jordal.

A szalon most egyszerre telni kezdett új jövevényekkel. Hölgyek, urak estélyi toilletében, a színházakból érkezve, tódultak be az ajtókon, hogy körülleppék az asztalokat. A croupier-k monoton hangon kiáltották jelszavukat:

— Faites vos jeux! Rien ne va plus!

A kártyajátéknál a komolyabb játékosok se reglettek össze: hallgatag, nyugodt csoport; nagy pénzbe ment a partie.

— Ötven arany a bank!

— Száz!

— Százhuszonöt.

— Százötven! — mondta Jordal.

— Százötven egyszer . . . kétszer . . .

háromszor . . .

Jordal széket vont maga alá, leült és átadta a pénzt a croupier-nek: a játék megindult. Kétszer-háromszor csakugyan nyert is abban a mezőnyben és a szerencse ettől fogva el sem hagyta többé. Az összes többi játékosok mind benne bizakodtak, valamennyien az ő kártyáira rakták a pénzüket.

Egyetlen ember maradt meg csökönyösen a vesztes oldalon. Megkésztette mindig tétjét, örületes módon veszítve egyiket a másik után. Az emberek csodálkozva nézték; ő csak komo-

Waldman Ernő

Diszmi, gyermekjáték, utazó, sport,
öv és toalete különlegesség üzlete
Rákóczi-ut (Szent István-palota.)

MEGNYILT

hogy — a köllő szavai szerint — nem találjuk honunkat e hazában.

Nos, ha a politikai tömörülés és ennek következtében az elvadult pártarcok megszűnése meghozná a magyar társadalomnak az oly régen nélkülözött békét, testvéries érzést és összetartozást; ha a magyar ember végre megtanulna közös érdekekért közös erővel dolgozni; ha rájönnének végre arra a nagy igazságra, hogy csupán a magyar közéleti tényezők szerves együttműködésével lehet nagy nemzeti célokat megvalósítani — úgy a közszellemnek ez az üdvös átalakulása egymagában is megbecsülhetetlen értékűvé, eredményében kiszámíthatatlan horderejűvé tenné az egy táborban való tömörülést.

Zichy miniszter és a fuzió. A bécsi Zeit írja a következőket: Zichy Aladár grófot, a felség személye körüli magyar minisztert ő felsége szerdán külön kihallgatáson fogadta. A miniszter több ügyről tett előterjesztést a felségnek; köztük arról a tanácskozásról, amely a pártok közt folyik egy új kormányzótöbbség megalakításáról. A király, aki nagy érdeklődéssel kíséri az ez irányban folytatott tárgyalásokat, tudomásul vette a miniszter előterjesztését és precizította a maga álláspontját. Ugyilátszik, hogy a koalíciós pártok fuziójának eszménye kedvezően hatott ő felségére. — A miniszter, nyomban audienciája után jelentést akar tenni Budapestre miniszter kollegáinak, de Bécsben maradt mégis, hogy találkozassék Kossuth Ferencel. Zichy gróf tegnap egy óra hosszat tanácskozott Kossuth Ferencel és este Budapestre utazott, hogy értesitse a minisztereket a felséggel, majd Kossuthal folytatott beszélge-

lyan, mozdulatlanul állott az asztalnál, még egy arcizma sem rándult meg.

Ezt suttogták mögötte:

— Vagy őrült, vagy milliomos!

Az aranyok csengésének zajából időnkint kivált a croupier hangja:

— Ezerkétszázötven arany a bank! . . .

Faites vos jeux!

Az ismeretlen maga elé tette a tárcáját és ekkor először nyitotta fel az ajkait:

— Tartom a bankot!

Jordal vonakodott. Megelégedjék-e az eddigi nyereséggel, vagy pedig adja le megegyezően a kártyát? Nem-e fordul épen most a szerencse kereke?

Néma, kíváncsi várakozással tekintett rá most mindenki.

A croupier már beleszólt, hogy eldöntse a kérdést:

— Van még más . . .

— Tartom! — Kiáltotta Jordal harsány hangon és kissé remegő kézzel kiosztotta a kártyát.

Halkan tölemelte az övét, aztán kijelentette:

— Kilenc!

Az ismeretlen egy pillantást vetett a maga kártyájába, aztán elvetette azokat.

Jordal pillanatnyi várakozás után odanyújtotta a tenyerét az ismeretlen felé. Az nem

tésről. Valószínű, hogy az új pártalakulás ügyét sürgősen minisztertanács elé terjesztik, de valószínű az is, hogy döntésre a sor még nem kerül. Előbb néhány függő kérdést kell megoldani, hogy aztán rátérhessenek az új párt megalakítására. Andrássy Gyula gróf óhajátának megfelelően az új pártnak 48-as alkotmánypárt volna a neve.

Az idézett újságnak ezt az értesülését látszik megerősíteni Zichy gróf miniszternek ma közzétett az a nyilatkozata, hogy a néppárt a készülő ünnepet elrontani nem fogja.

Konzervatívok tömörülése. A fuzióval kapcsolatosan sokat beszéltek az emberek az agrárblock tervéről.

— Nem agrárblockot terveztünk — mondta Nagy Emil — hanem konzervatív tömörülést. Es már eddig is vagyunk legalább kétszázán.

Kossuth Ferenc a képviselőházban volt s sűrűn tanácskozott a függetlenségi párt tagjaival.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

Budapest, május 15.

Elnök: Fusth Gyula.

Az ülés pont tíz órakor kezdődik.

A horvát tárca költségvetését mindjárt az ülés elején elfogadta a Ház.

Nemzetiségi vita.

Ezután a belügyi tárca költségvetésére került a sor.

Fenyvesi Soma: A nemzetiségi agitációval foglalkozik. El bírja képzelni, hogy Lukács

mozdult. A két férfi merőn egymás szemébe nézett.

— Ezerkétszázötven arannyal tartozik, uram, — világosította föl az ismeretlen a croupier.

A különös ember erre megszólalt:

— Nincs nálam annyi, uram . . .

— Uram, — felelte Jordal, — itt nem szokás becsületszóra játszani. Nem ismerem önt Ha vesztettem volna, fizettem volna. Ön pedig üres tárcája ellenében tartotta a bankomat!

A közönség mormogott, mintha e sérelem mindenkit illetne.

— Gyalázat!

— Tolvajlás!

— Az ember nem lehet eléggé óvatos!

Az ismeretlen megfordult:

— Biztosítom önöket, uraim, hogy mindenütt joga van a játékosnak huszonegy órai halasztásra. Én azonban nem akarok ennyi ideig várni a tartozásom kiegyenlítésére.

Ezzel Jordal felé fordult:

— Ami önt illeti, uram, ime, átadom önnek a tartozásomat. Huszonegyezer frankkal tartozom önnek, épen ennyit ér a fejem. A nevem Facchinil . . . Fizetek!

És mielőtt bárki megakadályozhatta volna, előrántotta revolverét és a halántékába lőtt.

László a mikor a nemzet ellen agitál, nem penget olyan békés hurokat, mint itt a Házban. Az oláh féktelenségnek véget kell vetni idejekorán, mert mindinkább súlyosabb feladatot fog képezni ennek a kérdésnek a megoldása.

Lukács László: Az ilyen beszédek miatt.

Dobroszláv Péter (függetlenségi): A ti szemtelen magaviseletetek miatt.

Az elnök rendreutasítja Dobroszlávot.

Fenyvesi Soma: A románok arról panaszkodnak, hogy elrabolják tőlük nyelvüket. Ezzel szemben a statisztika azt mutatja, hogy köztük a magyarul írni, olvasni tudók száma összesen csak egyszázalékkal emelkedett. Attér azután arra, hogy a románok a nép szemében úgy tüntetik fel magukat, mintha ők vértanúk volnának. (Zaj.)

Pop Cs István: Csapjon fel maga is vértanunak.

Fenyvesi: Vértanu az, aki egy eszméért küzd és szenved, de nem akik, mint a román agitátorok, a vértanuságukat kamatoztatják. (Zaj a nemzetiségieknél.)

Közbeküldtások a nemzetiségi pártokról: Minálunk nincsenek Kardos Arpádok!

Fenyvesi: A román nemzetiségi párt egy bizonyos autonómiát hangoztat. Ugyanezt az autonómiát hangoztatta a memorandum is, amelyben Lukács Lászlónak oly jelentős és szomorú része van.

Lukács László: Allok elébe.

Fenyvesi: A román izgatás tultengéséről beszél.

Lukács László: Az »Alliance izraelit« agensei izgatták a népet.

Fenyvesi: Erre nem érdemes válaszolni. (Helyeslés a függetlenségiéknél.) Fel kell világosítanunk a népet, hogy amit a nemzetiségi pártok művelnek, az az örülettel határos.

Lukács László: Maga a választáson felvilágosította a népet pálinkával és alkohollal.

Fenyvesi: A nemzetnek békés kulturmunkára van szüksége. Bizalommal van a kormány iránt. A költségvetést elfogadja.

Lukács László: Az ő személyét itt megtámadták. Felhozták ellenük mindazokat a frázisokat és rágalmakat, amelyek minden nap olvashatók a lapokban. Az ilyen beszéd tücsöve, amely minden békés alkotást feléget. Baross tegnapi és Fenyvesi mai beszédét le fogjuk fordítani német, angol és francia nyelvre és megküldjük Björnsonnak, a Tempnek és Tolstojnak és mindenkinek, aki érdeklődik a magyar állapotok iránt. Hadd lássák, hogy milyen hangon tárgyalják itten a nemzetiségi kérdést. Magyarország gazdasági politikájával akar foglalkozni.

Elnök: Nem engedi meg, hogy a belügyi tárca keretében ezzel is foglalkozzék.

Lukács még az elnök beszéde közben folytatni kezdi beszédét.

Elnök: Tessék annyi tisztelettel lenni irántam, hogy beszédemet végig hallgassa.

Lukács: A konkurencia.

Stern Jakab

első nagyvárosi villanyerőre berendezett réz és harang-öntődéje, épület, díszbádogos és vízvezeték felszerelő.
Nagyvárad, Kert-utca 1. sz.
Városi és vidéki telefon 194.

Készít ércárut, gépfelszereléseket, fém és sárgaréz, nyersöntvények, bármilyen csen-

gők, harangok, szivattyúk, fecskendők, víz- és gőz-vezetékekhez szükségeltető sárgaréz és fémmunkákat, mindennemű épület és díszbádogos munkákat, víz-vezetési berendezéseket. Saját találmányu és a m. kir. József-műegyetem által engedélyezett ACETYLEN fejlesztő készülékeimmel felszerelék városok, kastélyok, szállodák, vendéglők és magánlakásokat.

Költségvetést bármely szakra díjmentesen eszközölök.

Elnök: Ez nem tartozik ide. Ha így folytatja megvonom a szót. (Helyeslés.)

Lukács László: A Baross-féle támadó nemzetiségi politikával konkurál itt, a békés megmondoltság amelynek e Házban szintén vannak hívei. Ne hajszoljanak minket erővel az elkésereedésbe. Horváth Mihály munkájából bizonyítja, hogy a románok azelőtt Magyarországon rendei közé tartoztak. Az iskola kérdésre tér át.

Az elnök: Utasítja, hogy maradjon a tárgynál.

Lukács László: Egyforma mértékkel kell mérni. Nem lehet szó velünk szemben semmitéle presszióról. Fenyvesi beszédével foglalkozik. Annak egyes része piaci és utcai stylusban vannak tartva. (Zaj.)

Elnök: Tessék megválogatni szavait. Rendre utasítom.

Lukács: Nem igaz az, hogy városról-városra megyünk izgatni.

Nagy György: Hát Besztercén ki volt.

Elnök: A képviselő ur nem vizsgálóbíró. (Derűtlenség.) Tessék csöndben maradni.

Lukács: Nekem igenis volt politikai perelem. De ez nem megy az én hazafiságom rovására. Elítéltek azért mert csak az anyanyelvemen akartam szólni. (Zaj.)

Kiáltások: Hát a maga anyanyelve román? — Renegát.

Lukács: Mi vagyunk a román nép virága. (Derűtlenség.)

Egy hang: A térges gyümölcse.

Lukács: Minden népnek van egy intelligens osztálya is. A román intelligenciát meg kellene erősíteni politikai telfogásában. Ez az országnak is előnyére volna. Közben eltér a tárgytól, mire az elnök megint, hogy figyelmeztetés nélkül megvonja tőle a szót.

Lukács befejezi beszédét és békés együttműködésre hívja fel a pártokat. A költségvetést nem fogadja el.

Elnök tiz perc szünetet ad.

Szünet után.

Gaal Geszton: A nemzetiségi kérdéstről beszél. Elnyomásról beszélnek és közben megfeledekeznek arról, hogy sajtójuk a legféltettebbül izgathat itt ellenünk anélkül, hogy megjelenésüket a legkevésbé sem akadályozzák. (Helyeslés.) Sorba megcáfolja Lukács állításait.

Mezőfi Vilmos a gyülekezési és egyesülés szabadságot valamint az általános választói jogot sürgeti.

Délután.

Négy órakor Návay nyitja meg az ülést.

Mezőfi beszél a szocialistákat ért sérelmekről. A kormány iránt bizalmatlan. A tételt nem fogadja el.

Kmethy Károly a függetlenségi párt semmiféle fuzióért nem adja fel elveit. A közigazgatás jelenlegi állapotával nincs megelégedve. A vidéki rendőrség államosításának ellene van, mert azok a városok autonóm jogait sértik. Azután Lukács beszédével foglalkozik s azt mondja, hogy jó lesz felhagyni a nemzetiségiéknél az-

zal a mesével, hogy a nemzetiségi törvény nincs végrehajtva. A tételt elfogadja.

Lukács László félre értett szavait rektifikálja.

Pop Cs. István: A nemzetiségi sérelmekről beszél a választójogot sürgeti. Gratulál a belügyminiszternek az antialkoholista tevékenységéért, de ugymond, terjesszék azt ki a társadalom felsőbb rétegeire is. Nem fogadja el a tételt.

Zannella Richard a fiemei állapotokról beszél. A tételt elfogadja.

Az ülés este 8 óra előtt véget ért.

Egy szakszervezet üzelmei.

Az Országos Munkásvédő Szövetség zsákai csoportjának a vezetői a múlt évben, mikor az orosi pusztán megkezdődtek volna az aratási munkálatok, lázító felszólítást intéztek a nagybárádi munkásokhoz. A nagybárádi munkások tudvalevőleg a fent irt pusztára voltak szerződve. A felhívásban felszólítják a szerződött munkásokat, hogy ne álljanak munkába és hogy óvakodjanak az uraktól, mert azok azon vannak, hogy a munkásokat egymás ellen uszítsák.

Az izgató levél alapján feljelentést tett a pusztai tulajdonosa a főszolgabírónak, aki az alispán egyenes utasítására a szövetség csoportját feloszlatta. A főszolgabíró a feloszlátás után nyomban vizsgálatot tartott a csoport helyiségében. A vizsgálat meglepő eredménnyel járt.

A csoport irományai között ugyanis megtalált a főszolgabíró több amerikai levelet, nyomtatványokat, amelyek kivándorlásra vonatkoztak. A továbbiak alapján kiderült, hogy a csoport összeköttetésben áll a Holland Amerika Linie hajózási társasággal s annak elősegíti a zsákai magyar emberek Amerikába való kiszállítását. Hogy ezt a megbélyegező munkát nem egy ember végezte, hanem maga a csoport végezte, emellett bizonyít a kiadásokról vezetett könyv, melyben a kivándorlási ügyvel kapcsolatos kiadások mint a csoport kiadásai vannak bejegyezve.

Ezen kívül a csoport könyvei szabálytalanul vannak vezetve.

A feloszlátásba duzzogva bár, de mégis beleegyezni látszottak míg a tél tartott. Most azonban, hogy ismét közelg az aratás ideje a zsákai szocialisták megint mozgolódnak. Március 8-án bejelentették a berettyóújfalusi főszolgabírónak, hogy március 22-én népgyűlést fognak tartani. A bejelentést a főszolgabíró nem vette tudomásul s e miatt a munkások valamelyik főagitátor fogalmazványában egy igen goromba hangú felebbezést adtak be egyenesen a belügyminiszterhez.

A miniszter a felebbezést az alispánhoz küldte le. Az ügy ismét visszakerült a járási főszolgabíróhoz jelentés tétel végett. Erre nem számítottak az agitátorok s e miatt a büntető törvényekkel is összeütközésbe jöttek. A felebbezésben annak durva hangja mellett még a hivatalos hatalommal való visszaéléssel is vádolják a főszolgabíró.

A főszolgabíró tegnap terjesztette be jelentését az alispánhoz. A főszolgabíró határozottan visszautasítja az ellene felhozott vádakot. E mellett kéri a felebbezők ellen a bűnvádi eljárást megindítani.

UJDONSÁGOK.

Bernát István.

A hivatalos lap tegnapi száma közli, hogy a király **Bernát István** képviselőnek és **Rubinek Gyulának** a magyar nemességet adományozta, előbbinek a *korláti*, utóbbinak a *zsitva-bessenyői* előnévvel.

B. e. Károlyi Sándoron kívül alig tett valaki többet a magyar föld érdekében, mint **Bernát István**, aki két évtized óta fáradhatatlanul agitál a magyar gazdák szervezése, irányítása, a gazdák és a nép sorsának javítása s a magyar nép gazdasági szervezése érdekében. Ő az agráriusoknak irodalmi vezére. Szociális tudása olyan alapos, hogy e tekintetben a külföldön is kevesen mérkőzhetnek vele s e mellett a magyar föld és nép szeretete oly mélyen gyökerezett szívében, hogy őt nem csábítja el az ephemer becsü hangzatos theoriák divatos majmolása.

Protestáns ember, igen buzgó tagja, sőt vezető egyénisége felekezetének és ez készíti őt arra, hogy a vallást másnál is sokra becsülje s más egyházbéli emberekkel karöltve működjön a magyar nép érdekeinek istápolásán. Sok ilyen protestáns emberre lenne szükség, akkor nem kellene félni felekezeti villongásoktól.

Rubinek Gyula másfél évtized óta hűséges társa a munkában, együtt érte őket a szép királyi elismerés, melyre bőven rászolgáltak.

* **Novotny S. Alfonz** priorsága. Már korábban említettük, hogy a nagyváradai premontrei rend főgimnáziumának kiváló igazgatója: **Novotny S. Alfonz**, a Marienbad melletti Teplába utazik, hogy a premontrei rend általános nagy káptalanában résztvegyen a jászóvári praelátussal. **Novotny S. Alfonz** már el is utazott Teplába. Egyik laptársunk azonban ezen utazást összekapcsolja azzal, hogy a tepalai konvent **Novotny Alfonzot** a jászóvári rendház megüresedett priori állásba választja. Ez a közlemény téves, mert a jászóvári káptalan ezen és hasonló ügyeit teljesen függetlenül intézi s a jászóvári priori szék betöltéséhez a nem magyarországi káptalannak semmi köze nincs, lévén úgy a csornai, mint jászóvári premontrei rend káptalanjai úgy a külföldi káptalanoktól, mint egymástól is teljesen függetlenek. Hogy a jászóvári priori székbe **Novotny S. Alfonz** jut be, az valószínű, de még korai dolog.

* **A megye kiskatonája.** A nagyváradai honvéd hadapródiskolában tett megyei egy alapítványos helyre a megye meghirdette a pályázatot. Eszerint a folyamodványokat felszerelve június 9-ig kell az alispáni hivatalhoz benyújtani.

Aki olcsó és elegáns ruhát akar viselni az keresse fel

GELBERT MÓR uriszabó szalonját

Kapucinus-utca 5. szám. I. emelet. Justh-palota.

Hol megérkeztek készpénzzel vásárolt angol és hazai divatkelmék, melyekből mivel olcsón sikerült bevásárolnom már 22 forinttól kezdve készítek elsőrendű ruhákat mérték szerint, elsőrendű kivitelben. A n. é. közönség b. párfogatát kérve vagyok kiváló tisztelettel

Divatos munka. Elsőrendű szabás. Vidéki meghívásra szívesen jövök.

Gelbert Mór uriszabó.

* **A megyei tisztviselők bankja.** Az utóbbi években mozgalmat indítottak a megyei tisztviselők sorsuknak javítására és megalakították a Vármegyei Tisztviselők Országos Szövetkezetét. Eddig igen sok helyen talált vizsgálóra a mozgalom. Legutóbb Mosonyvármege tette magáévá az országos szövetség ügyeit és e célból az összes társhatóságokhoz átiratot intézett. A mosonyi törvényhatóság anyagilag is támogatja a szövetkezetet azonban ennek ellenében kiköti, hogy a tisztviselők bankját valósítsa meg. Tervezetet is készített Mosonymegye a bankra vonatkozólag. A bank címe volna: *Közigazgatási bank.* A mozgalom igen praktikus célokat szolgál, hogy meg fog-nak-e azok valósulni az a jövő titka.

* **105 felszólamlás a választók névjegyzéke ellen.** A jövő évi választók névjegyzéke ellen a felszólamlások beadásának határideje tegnap járt le. A névsor ellen Nagyvárad városához a kitűzött határidőig 105 felszólamlás adatott be, részben a névjegyzékbe való felvétel, részben pedig törlés, illetve más kerület névjegyzékébe leendő felvétel iránt. Egyedül dr. *Adorján Emil* 68 és *Löwenstein Zsigmond* 19 egyén bevételeit, illetve törlését kéri. Még ilyen tömeges felszólamlás egy évben sem érkezett be Nagyvárad város törvényhatóságához.

* **Gyula város új polgármestere.** Gyula város közgyűlése csütörtökön töltötte be a dr. *Dutkay Béla* lemondása folytán megüresedett polgármesteri széket s egyhangulag dr. *Lovich Ödön* eddigi helyettes polgármestert választották meg Gyula polgármesterévé.

* **Felelősség a betterment szabályzat ellen.** A rendkívüli közgyűlésen elfogadott ingatlanok értékelkedéséről szóló szabályrendelet ellen dr. *Moskovits József* törvényhatósági bizottsági tag felelősséget adott be. Kifogásolja, hogy a szabályrendelet szerint a város által létesített üzleti alapításokra nem vetik ki az értékelkedési illetéket. Ez az eljárás igaztalan, mert ha a város létesít valamely iparvállalatot, az kevesebb teherrel lesz megróva, mint a hasonló magánvállalatok s így aránytalan konkurenciát csinál a magánvállalatoknak a szokkal szemben előnyben lesz. Továbbá kívánja, hogy az illeték alól az iskolák, jótékony intézmények, gyárak kivétesse, mert azoknak az érték emelkedés nem számítható be, mivel nem a közlétesítmények, hanem az üzleti konjunkturák szabályozzák a jövedelmezőségüket. Különben a gyáraknak bevonása a betterment alá, az iparpártolással sem egyeztethető össze.

* **Megegyei orvosok a trachoma-tanfolyamon.** Dr. *Nyes Kornél* és dr. *Schwimmer Márton* belényesi orvosok tegnap kérvényt adtak be az alispánhoz. A két orvos a kérvényben bejelenti, hogy részt akar venni a Budapestben június 10—19 ig tartandó trachoma-tanfolyamon. A főszolgabíró pártolólággal terjesztette be a kérvényeket amaz alapon, hogy Belényesben a múlt évben trachoma-járvány lépett fel s az még mindig nem mondható teljesen megszüntnek.

* **A primadonna tolvaja.** Thália bizontos haju papjai és bájos papnői lelkébe sötét rezignáció vert tanyát. Szomorú a sorsa a mai világban a művészembernek. Nem csak a dicsőség auvedáját akarják tőlük elrabolni a különféle kabarék bohémlelkű, borzos fiai, hanem már a diadémokra is vásik a foga némely, a művészet iránt elfásult lelkű egyének. Legszomorubb köztük az ezüsthangu, bájos primadonna, *Károlyi Leona.* Ami nagyon érthető is. Tegnap reggel 9 órakor éppen a ruhatárát

rendezgette *Szunyogh Andor*, *Szunyoghné*, *Hevessy Mariska* és *Gusztó társaságában*, midőn hirtelen — azaz a szobalány — jó s pihegye szól: »Nagysága kérem, az ékszerek és a pénz kámtorrá vált!« A primadonna grációzan be-leájult az éppen mellette levő *Szunyoghné* karjaiba, aki borszeszszel hamarosan ismét a rideg valóra térítette a lesujtott művésznőt. Az eset úgy történt, hogy míg a primadonna a ruhatárban volt, az előszobája ajtajában benne felejtette a kulcsot, amit egy, — idáig az ismeretlenség jótékony leple alatt rejlő, a viszonyokkal mindenesetre ismerős, — egyén felhasználta és a hálószobában levő szekrény fiókjából mintegy 300 korona készpénzt és 1700 korona értékű ékszert elemelt. Az ékszer alatt irományok voltak, amik szintén egy csomó nagyértékű ékszert rejtettek, ezeket azonban az éppen nem szemfüles ékszerkedvelő nem vette észre, aki re optime gesta, ahol jött, ott elszelelt. A gyanu két, már kissé zivataros multu egyénre hárul, akiknek a jellemén már sok olyan folt van, amely nem tisztít. A gyanus alakokat, mivel alibiüket igazolni egyáltalán nem tudták, egyelőre a rendőrség fogadta vendégszeretetébe s a nyomozást páratlan energiával folytatják.

* **Leégett raktár.** A rekkenő nyári hőség beálltával a vörös kakas gyakrabban repül föl hol itt, hol ott a tetőkre, a pusztító lángnyelvek rémes vörös fénye hol itt, hol ott csap föl naponta. Tegnap délelőtt ismét lángba borult egy lokomotívól kipattanó szikrától a nagyvárad pályaudvar egyik kisebb raktárhelyisége s a száraz, gyúlékony deszkabódé pár pillanat alatt lángban állt. A tüzoltóság két szerkocsival vonult ki, de dolga nem igen akadt, mert az állomás személyzete egy fél órai megfeszített munka után elfojtotta a tüzet. A kár elég jelentékeny, amennyiben a tűz rohamosan lépett föl s mire az oltáshoz fogtak, már a könnyű deszkabódé nagyobb része elhamvadt. A tüzoltók a tüz elfolytása után is jó ideig ott maradtak, hogy a tüz esetleges másodszori kitörését elfojtsák. Mint értesülünk az állomásfőnökség a pályaudvar területén levő összes faépítményeket bádoggal akarja bevonatni, hogy ezáltal esetleges nagyobb veszélyeknek elejét vegye.

* **Mozgófénykép előadások a szabadban.** Most, hogy a meleg napok meghozták a kellemes nyári estéket, a közönségre ritka kedves és érdekes szórakozás vár. Az Edison színház ma, szombaton kezdi meg mozgófényképes előadásait a Bazár-kertben. — A gyönyörű kerthelyiségben, ahol igen mérsékelt árakkal elsőrendű, kitűnő vendéglő áll a közönség szolgálatára, 40 filléres belépő díj mellett tartják minden este (kedvező időben) 9 és fél órától a mozgófénykép előadásokat. Az előadásokon legfényesebb, legújabb képeket mutatják be. A műsor állandóan változik. Este 7—9-ig az előadások az Edisonban lesznek. Vasárnap és Szombaton d. u. 3-tól féláru előadások. A kertben kitűnő cigánymuzsika kíséri a képeket.

* **Megrongálódott pályatest.** A tegnap délután Szeged felől jövő vonat utasainak holmi szenzációban is volt részük: vonatjuk Össi és Less között nyílt pályán hirtelen megállt. A megállás oka szokatlan volta miatt mindenképpen megérdemli az érdeklődést. Ugyanis a vágányok közvetlen a mozdony előtt mintegy husz méternyi távolságra teljesen megrongálódtak, amennyiben a még néhány perccel előbb nyilegyenes sín pár szabályos hullámvonalá változott át. Ez szinte a mozdonyvezető szeméi előtt ment végbe, kinek még volt annyi ideje, hogy a vonatot megállítsa. Oka pedig ennek az eseménynek a néhány nap óta tartó intenzív hőség, melynek

következtében a sinek kitágultak s miután három egymás melletti vágánynál az egyes sinek között feltétlenül szükséges egy centiméternyi ürr nem hagyatott meg, így a kitágult sinek egymásra torlódtak s a beállott feszültségnek kisebbszerű robbanás volt a következménye, mely könnyen válhatott volna végzetessé. Így is csak a Nagyváradról nyomban megindított munkáscsapat erőmegfeszítő munkájának köszönhető, hogy a pályatest aránylag igen rövid idő alatt ismét használható állapotba került, úgy hogy a vonat egy óras késéssel beroboghatott a nagyváraei állomásra.

* **A nyári szezon a Félix-fürdőben.** A fürdőző közönség már a múlt hónapban a jó idő beálltával előzőlöttte ugyan a kitűnő gyógyhatású Félix-fürdőt, a nyári szezont hivatalosan azért holnap, vasárnap nyitja meg ünnepelesen *Komzisk Alajos*, a fürdő elismert jönevű bérlője. A fürdő s a mellette levő órási park és erdőség most már teljes pompájában diszlik s a vendégek kellő elhelyezéséről is gondoskodva van az új szálloda felépítése által. Jelenleg a következő állandó fürdővendégek tartózkodnak a pompás fürdőhelyen:

Nagy Lajos és családja magánhivatalnok Debrecen, *Lénát Bálintné* földbirt. *Dérvaványa*, *Horváth Mihály* huszárszázados és neje Debrecen, *Polnyik Mihályné* és *Soós Gézáns* magánzónók Nagyvárad, *Márkus Jenő* szállodás Debrecen, *Kántor Károly* jegyző és neje, *B. Sz. Márton*, özv. *Mihalovits Gyuláné* magánzónó Debrecen, *Petrovics József* földbirt. *Törökszentmiklós*, *Szabó József* urad. intéző és neje *Zabola*, *Háromszék*, *Wertheim Simon* és neje kórházi élelmező, *Gyula*, *Sinka László*, Nagyvárad, *Németh Ferencné* Nagyvárad, özv. *Májer Antalné* ny. postafőnök neje és *Czimerer Vilma* Debrecen, *Rosenfeld Ignác* földbirt. *Erkeserű*, *Ettvel Gyuláné* ügyvéd neje és leánya *Kiskunmajsza*, *Kertes Gyuláné* földbirtokosnő és fia *Gavasdia*, dr. *Bozóky Béla* kor. orvos Nagyvárad, *Konrad László* ügyvéd neje *Ermihályfalva*, *Fráter Vince* földbirtokos *Gálospetri*, *Kozma János* gör. kath. esperes *Erkörtvélyes*, *Markely Jánosné* fényképész neje Nagyvárad, *Deutsch Károly* kereskedő Nagyvárad, *Nagy Sándor* bányagondnok *Szurdok*, *Szolnok-Doboka* megye, *Pénzes Sándor* földbirtokos *Vésztő*, *Schönberger Márton* földbirt. *Tamásfalva*, *Hajdu Balázs* földbirt. és neje *Kun-Madaras*, *Szilágyi Ferenc* hentesm. *Elesd*, *Kovács Sándor* kereskedő *Gyoma*, *Lerner Mór* bérlő *Nyiregyháza*, *Katona Zsiga* földbirt. *Kisjenő*, *Szabó Gáborné*, *Fülöp János* Tiszafüred, *Keserű János* földbirt. *Hajduszoboszló*, *Balogh Gábor* földbirt. és családja *Karcag*, *Dénes István* és családja *Orosháza*, *Drevenyák Zoltánné* földbirt. *Monospetri*, *Stantis János* földbirtokos és neje *Szabadka*.

* **Gyógyszertár a Félix-fürdőben.** A Félix-fürdő fejlődésében jelentős esemény történt. Megnyílt *Kovács Béla* gyógyszertára a fürdőben. A Félix-fürdő ezzel is újabb lépéssel haladt arra, hogy a közönség igényeit minden tekintetben kielégítse. A gyógyszertár tekinte tel a fürdő nagy látogatottságára, egyike lesz a legforgalmasabb patikának.

* **Eredeti festmények.** Igen olcsó áron kaphatók. Megtekinthetők az EDISON-színház előcsarnokában.

x **MOLNAR H.** Bémer-téri cukrászdájában állandóan 2-szer naponta friss Mignon kávéhoz való sütemények és tea-sütemény kapható. Telefon 395.

x **Legdivatosabb nemez és szalma kalapok három koronától kezdve REICHARD áruházában kaphatók.**

ÁVIRATOK.

A fiumei eset.

Budapest, május 15. Gróf Nákó Sándor, a fiumei kormányzó ma délelőtt a képviselőházban járt és gróf Andrássy Gyula belügyminiszterrel tanácskozott a fiumei két magyar ujságíró kiutasítása dolgában. Zanella Rikárd fiumei képviselő ma felszólal a képviselőházban és szövé teszi ezt a kérdést.

— A kormánynak — mondta munkatársunknak — helyben kell hagynia a fiumei reprezentanza határozatát, mert ezt a város békéje érdekében hozták. Az a két ujságíró ott tönkreteszi a magyarság s az olasz polgárok közt egészen a jó viszonyt.

Olasz határszéli erődök.

Berlin, máj. 15. A »Lokalanzeiger« jelentí Rómából: A hadügyi bizottság elhatározta, hogy a kormánynak 150 millió lira kiadását fogja határszéli erődökre indítványozni. Az összeg mikénti felhasználását a legszigorubban fogják ellenőrizni. A bizottság a végzett főpróbák alapján megállapította, hogy a Schneider és Krupp-féle ágyúk csaknem egyenértékűek. Miután 107 üteget már Kruppnál vásároltak, a többi üteg szállítását is neki fogják átadni.

Gyilkosság és öngyilkosság a Bulyovszky-utcában.

Budapest, máj. 15. A Bulyovszky-utca 17-ik számú házában, ahol a rendőrszoba is van, három hónap előtt a leányához megszállt Jámbor Istvánné 58 éves parasztagazda felesége. Ma reggel az asszonyért eljött férje Jámbor István Szóládról, benyitott a lakásba s feleségére szó nélkül kétszer rálőtt. Az asszonyt mindkét golyó állán találta. Egy harmadik golyóval pedig ön maga szájába lött. A férj meghalt. Az asszonyt súlyos sebesüléssel a Rókusba szállították.

Franciák és angolok.

London, máj. 15. Cruppy és Ruau francia miniszterek a londoni kereskedelmi kamara diszlakomáján beszédet mondtak, amelyben a francia-angol kiállítást az entente cordiale egyik legeredményesebb megnyilvánulásának jelentették ki és egyuttal ama reményüknek adtak kifejezést, hogy az Anglia és Franciaország közötti jó viszony a legfelsőbb fokot fogja elérni.

Öngyilkos örnagy.

Berlin, május 15. Lichtentalban Bauerel örnagy szolgálati revolverével agyonlőtte magát. Az öngyilkosság előtt előbb kétszer a fiára lött az örnagy. A fiát azért akarta agyonlőni az örnagy, mert egy vasuti hivatalnoknak leányát megkérte, amit ő ellenzett. Az örnagy azonnal meghalt a fia azonban csak kisebb sérülést szenvedett.

Marokkó.

Berlin, május 15. A »Voss. Ztg.« jelentí Tangerből: Fezből tegnap érkezett utárok je-

lentik, hogy Bagdadi Erid egész mehallájával Muley Hafid szultán táborába ment át. Ha ez a hír megerősítést nyer, ez azt jelentené, hogy Abdul Aziz legjobb vezérét és csaknem összes csapatait elvesztette.

TANÜGY.

Női gazdasági iskola Nagyváradon.

A konyhakertészet s más hasonló kisebb természetű gazdálkodás fejlődésének előmozdítása céljából a földmivelésügyi miniszterium az országban női gazdasági ismétlő iskolákat állít fel, amelynek úgy teljes berendezését, mint tanerőkkel való ellátását a miniszter fedezi, csupán az iskola céljaira szükséges földterületet kell a miniszter rendelkezésére bocsátani. Nánássy Károly a v. velencei közbirtokosság elnöke és dr. Tóth Ferenc törvényhatósági bizottsági tag azon kérelmet intézték Nagyvárad városához, hogy egy ilyen női gazdasági ismétlő iskola létesítése iránt irjon fel a földmivelésügyi miniszterhez azzal, hogy a várad-velencei u. n. krumpli-földek mellett levő városi földekből az iskola céljaira 10 holdat bocsásson használatra. A további összes költségeket a miniszterium viseli. A beadványban részletesen kifejti az iskola felállításának fontosságát. Ha a város ilyen csekély áldozat révén hozzájárulhat az iskolához, két kézzel kell megragadni az alkalmat annak létesítése iránt.

SZINHÁZ.

Heti műsor.

Szombat: Drótostót. (Nyárai Antal bucsu fellépte.)

Vasárnap délután: Három feleség, este: Tanitónő. (premier.)

A z ördög.

Molnár Ferenc szellemes, de erkölcstelen tendenciájú, Wilde utánzó darabjában lépett fel tegnap este Nyárai Antal. Ebben a szerepben senkit sem lehet Hegedüs Gyulával összemérni, de Nyárai alakítása is megállja a helyét. Mint gyakorolt színész, a társalgó jeleneteket hiányos szereptudása dacára gördülékenyen és pointirozva játszotta, de az ördöge sokkal inkább szellemes társalgó, mint ördög. Kitűnt ez az első felvonás nagy csábítási jelenetében, meg a levéldiktálásnál, ahol nem tudott kellő hatást elérni. Egyébként azonban minthogy szokásos túlzásaitól — a végjelenet pózától eltekintve — meglehetősen óvakodott, szép sikert ért el, bár nem kapott annyi tapsot, mint máskor. Nem csoda, a darab nem a karzatnak készült, a földszintet pedig elszoktatta a tapsolástól a karzat.

E. Kovács Mariska, Hevessy Gusztí, Hevessy Mariska, Beregi és Szarvasi járultak még az est sikeréhez ismét jó alakításukkal. A nagy meleg miatt a nézőtér csak félig telt meg.

—ö.

A »Három feleség« vasárnap délután. Lehár legújabb operettje, a »Három feleség«, mely a múlt héten oly nagy sikerrel került bemutatásra, még sokáig műsordarabja lesz a színháznak, de Erdélyi Miklós igazgató most azzal kedveskedik a vasárnap délutáni közönségnek, hogy félhelyárakkal délután is bemutatja. A bájos muzsikájú, ötletes operett-uj-

donságnak kétségtelenül nagy közönsége lesz vasárnap délután.

Nyárai Antal bucsufellépte. Ma este fejezi be vendégszereplését Nyárai Antal, ez a ragyogó tehetségű művészember, aki ezalatt az öt este alatt is fényesen ragyogtatta sokoldalú verbéli színész egyéniségét. Két estén át mint nagystíliú drámai színészt láttuk. Mindkét alakítása bravuros eredetiségekkel ragadta el a közönséget. Tegnap sikere sokáig emlékezetében marad a közönségnek. Ma aztán ismét egy ismert kedves operett-szerepében bucsuzik el Nyárai Antal az ő kedves várad közönségétől. A »Drótostót« Pfefferkorn-ját játsza el újra Nagyváradon, amely szerepében évekkal ezelőtt olyan emlékezetes sikerei voltak.

Igazságszolgáltatás.

Harc a vámház körül.

Furcsa kis patália színhelye volt a múlt év októberében a csillagvárosi vámház környéke. Az őszi nagyvásárra igyekvő megakart szekerek hosszú sorában ott ügetett Román Tivadar csehi-i gazda is. Mikor ő reá került volna a cédulaváltás, először közzé vágott a két lakónak, ezután mikor Nagy János vámszedő megfogta a gyeplőt, akkor annak a nyaka közzé pattintott a suhogó ostorral. A két ember ölre ment, a tusába belevegyült Szabó Gábor ott posztoló rendőrörsem is és hárman háromfelől alaposan eldönggették egymást.

Az ügy a nagyvárad kir. törvényszék büntető bírósága előtt a tegnapi nap folyamán került szőnyegre a Millye Gyula elnöklete alatt tartott tárgyalásán. Román gazda hatóság elleni erőszak, Szabó és Nagy pedig hivatalos hatalommal való visszaélés miatt kerültek a vádlottak padjára.

A tanu kihallgatások után a perbeszédre került a sor, amiket a közvád képviselőjében Vattay alügyész, a védelem részéről pedig dr. Medvigy Gábor és Dús László terjesztettek elő. Ezek után a törvényszék meghozta az ítéletet, amely Román Tivadart hatóság elleni erőszak vétsége miatt egy hónapi fogházzal sújtotta, míg a másik két vádlottat az ellenük emelt vád és következményei alól fölmentette.

Az ítélet ellen a védelem román képviselőjében telebbezéssel élt.

A dánosi rablógyilkosok.

Rónay Kamill elnök délelőtt tíz órakor nyitja meg a tárgyalást. A védők sorra megteszik indítványukat az esküdtekhez intézendő kérdéseket illetőleg. A dánosi és a gyóni rablógyilkosság elkövetésével vádolt cigányok védői főleg arra helyeznek súlyt, hogy az esküdteknek fölteendő főkérdés rablással párosult szándékos emberölés is vonatkozzék a gyilkosság mellett, amelyet az ügyész indítványozott. — A Btkv. 349. paragrafusa ugyanis kimondja, hogy ha a rablással együtt szándékos emberölés követett el, akkor az egy eredménynek tekintendő és élettogytig tartó fegyház a büntetése.

Gyilkosságról nem lehet szó, mert az előre megfontolt szándék nem torog fenn. A védők előterjesztéseire az ügyész válaszol. Hosszu fejtegetés után kijelenti, hogy hozzájárul ahhoz, ha a kiróság a védők intencióinak megfelelően

az ő kérdései mellett az enyhébb fokú bűnösöget célzó kérdéseket is fölteszi.

Az elnök hivatkozással arra, hogy a kérdések megszövegezése több napot vesz igénybe a tárgyalás folytatását keddig elhalasztja. Minthogy azonban a büntető perrendtartás értelmében az esküdtzéki tárgyalást egy napnál hosszabb időre elnapolni nem lehet, addig amíg a bíróság a kérdések megszövegezésével elkészül, minden nap megnyitja az ülést és annak megállapítása után, hogy a bíróság és a felek megjelentek, a formális tárgyalást ismét berekeszti.

REGÉNYCSARNOK.

TÉVUTON.

Regény.

Írta:

ALESSANDRO SCARPA.

(Folytatás.)

(59)

Zinka már nem gondolt arra, hogy virágait rendbehozza.

— Milyen szép, hogy éppen ma jön! — kiáltá a belépő tábornok elé; nagy fénylő szemei és sötét piros ajkai mutatták, hogy amaz elviselhetetlen tavaszi láz lappang ereiben, mely lágy áprilisi és májusi napokon az izgatott kedélyű ifjuságnak oly türethetetlen, gyötrő kinokat szerez.

Cecil mellett ült a kis vörös diványon, hol rendszeren Sempályval szokott volt ülni.

Nem messze tőlük a báróné egy karos székben hátradőlve, előkelő bágyadsággal legyezgette magát. Egész lénye mintegy diadalmas ünnepélyességtől volt áthatva. Nyilván Cecil is, mintha derültebb hangulatban lett volna, a mi különben, szokott természetességének nem vált hátrányára.

— Jó napot, tábornok! — kellemetlen, tikkasztó az időjárás, nemde? — susogta a báróné. — Hihetetlen, hogy ily órában mindnyájunkat: itthon talál, de hát éppen mindnyájan borzadunk az ünnepnap tologástól az utcákon.

— Oh, mama! — vágott szavába Zinka, — nem csupán az ünnepi tolongás miatt maradtunk idehaza, hanem azért, mert mindnyájan együtt akartuk élvezni örömlünk; ugyebár, Cecil?

Sterzl fejével bólintott, és kezével végig simitva nővére haját:

— Ugy van, Zini! — mondá.

— Képzeld, édes bácsi, — azt tán már tudja, hogy Cecil könyve Perzsiáról nagy feltűnést keltett; de ez nem minden... Chargé d'affaires-nek lett kinevezve... Konstantinápolyba!

A tábornok szívélyesen szerencsét kívánt Sterzlnék.

— Jobb helyet nem is kívánhattam volna magamnak, — mondá ez; — ott legalább még van mit tenni, s a ki tesz, az carriéret is csinálhat.

Öszintén örült, nem tetetve azt az arrogáns közönyt, mit mások az elnyert kitüntetésnél.

— Milyen szép hogy épen ma jön! — kiáltá a belépő tábornok elé; nagy fénylő szemei és sötét piros ajkai mutatták, hogy amaz elviselhetetlen tavaszi láz lappang ereiben, mely lágy áprilisi és májusi napokon az izgatott kedélyű ifjuságnak oly türethetetlen, gyötrő kinokat szerez.

Cecil mellett ült a kis vörös diványon, a hol rendszeren Sempályval szokott volt ülni.

Nem messze tőlük a báróné egy karos székben hátradőlve, előkelő bágyadsággal legyezgette magát.

Egész lénye mintegy diadalmas ünnepé-

lyességtől volt áthatva. Nyilván Cecil is, mintha derültebb hangulatban lett volna, ami különben, szokott természetességének nem vált hátrányára.

— Jó napot, tábornok! — kellemetlen, tikkasztó az időjárás, nemde? — susogta a báróné.

— Hihetetlen, hogy ily órában mindnyájunkat itthon talál, de hát éppen mindnyájan borzadunk az ünnepnap tologástól az utcákon.

— Oh, mama! — vágott szavába Zinka, — nem csupán az ünnepi tolongás miatt maradtunk idehaza, hanem azért, mert mindnyájan együtt akartuk élvezni örömlünk; ugyebár, Cecil?

Sterzl fejével bólintott és kezével végig simitva nővére haját:

— Ugy van, Zini! — mondá.

— Képzeld, édes bácsi, — azt tán már tudja, hogy Cecil könyve Perzsiáról nagy feltűnést keltett; de ez nem minden... Chargé d'affaires-nek lett kinevezve... Konstantinápolyba!

A tábornok szívélyesen szerencsét kívánt Sterzlnék.

— Jobb helyet nem is kívánhattam volna magamnak, — mondá ez; — ott legalább még van mit tenni, s a ki tesz, az carriéret is csinálhat.

Öszintén örült, nem tetetve azt az arrogáns közönyt, mit mások az elnyert kitüntetésekkel szemben negélyezni szeretnek.

— Ot év mulva nagykövet, — mondá a tábornok ama szívélyes tuzó buzdítással. mit ritkán mulasztunk el ily esetekben.

(Folyt. köv.)

KÖZGAZDASÁG.

Ertéktőzsde.

— Délután 4 órakor. —

Budapest, május 15.

Osztrák hitelrészvény	—	—	626.25
Magyar hitelrészvény	—	—	734.75
Leszámitoló bank	—	—	403.—
Rimamurányi	—	—	509.25
Osztrák m. államvasuti részv.	—	—	644.50
Közuti vasut	—	—	528.50
Városi villamos vasut	—	—	282.50

A gabonatőzsde határidői.

— Délután 4 órakor. —

Budapest, május 15.

Buza okt.	50 kilogrammonként	11.81
Buza ápr. 1908	—	8.51
Rozs ápr.	—	12.57
Zab ápr.	—	91.11
Tengeri máj. 1908.	—	7.32

Hivatalos árfolyamok.

A budapesti áru- és értéktőzsde 1908. május 15.	
Magyar arany járadék 4 száz.	109.25
Magyar koronajáradék 4 száz.	92.—
Magyar koronajáradék	81.25
Magyar földteherment. kötvény 4. sz.	92.—
Horvát-szlavon földteherment. kötvény	95.—
Magyar nyereséj sorsjegy kölcsön	185.—
Tisza-szab. és szegedi sorsjegy kölcsön	140.—
Osztrák járadék papirban	91.57
Osztrák járadék ezüstben	96.50
Osztrák járadék aranyban	113.75
Osztrák korona járadék	29.55
1860. osztr. államsorsjegyek	146.—
Osztrák magyar bankrészvény	1780.—
Osztrák hitelbank-részvény	260.73
Osztrák magyar államvasuti részvény	69550
Magyar hitelbank-részvény	633.50

A szerkesztésért felelős

Dr. VUCSKICS GYULA.

Magyar királyi államvasutak üzletvezetősége Kolozsvárt.

12966—908. II.

Versenyárgyalási hirdetmény.

A magyar királyi államvasutak kolozsvári üzletvezetősége nyilvános versenyt hirdet a magyar királyi államvasutak Brassó állomási felvételi épületének átalakítása céljából szükséges összes munkák végrehajtására.

A tervek, a költségvetés, az ajánlati minta az esetleg elrendelendő munkák egységárjegyzéke és a szerződés tervezete, valamint a munkák végrehajtásához kötött feltételek a magyar királyi államvasutak kolozsvári üzletvezetősége pályafenntartási és építési osztályánál (Bocskay-tér 4. sz., II. emelet, 52. ajtó sz.) valamint a brassói osztálymérnökségnél a hivatalos órák alatt megtekinthetők és ugyanott az ajánlattelevélhez szükséges nyomtatványok díjtalanul megszereshetők.

Az ajánlatot, valamint a hozzátartozó mellékletet szabályszerű okmánybélyeggel kell ellátni, az ajánlatot és mellékleteit két tanu előttemezése mellett alá kell írni és az ajánlatot mellékletes ivvel pecséttel ellátott fonollal kell összefűzni.

A szabályszerűen kiállított ajánlatot és mellékleteit pecséttel lezárt borítékban kell elhelyezni és legkésőbb 1908. évi június hó 2-án déli 12 óráig a magyar királyi államvasutak kolozsvári üzletvezetőségének titkárságánál közvetlenül vagy posta útján beiktatni.

Az ajánlat borítékát következő felirással kell ellátni:

»Ajánlat a 12966—982. II. számú versenyárgyalási hirdetésben kiírt munkálatokra.«

Ajánlattevő köteles bánatpénz gyanánt az általa ajánlott végösszeg 5 százalékát készpénzben vagy biztosítékképpen értékpapirokban, hivatkozással a jelen hirdetés számára legkésőbb az ajánlat benyújtását megelőző napon, vagy az 1908 évi június június hó 1-én délután 1 óráig a magyar királyi államvasutak kolozsvári üzletvezetőségének gyűjtőpénztárába (Bocskay tér 4. sz., földszint) letenni.

A bánatpénzről szóló letétjegy az ajánlat-hoz nem csatolandó.

Az értékpapirokat budapesti áru és értéktőzsdén legutóbb jegyzett, de a névértéket meg nem haladá árfolyam szerint számítjuk.

Csak szabályszerűen kiállított, pecséttel lezárt, sértetlen borítékban elhelyezett és az összes munkákra tett ajánlatokat fogunk tárgyalás alá venni.

Bánatpénz nélkül vagy elkésve benyújtott, valamint az olyan ajánlatokat, melyeket nem az előirt módon tesznek, vagy a melyekből valamely melléklet hiányzik, nem veszünk figyelembe.

A beérkezett ajánlatokat 1908. évi június hó 2-án déli 12 órakor a titkárságnál fogjuk felbontani, a mikor az ajánlattevők vagy igazolt képviselők jelen lehetnek.

Az ajánlatok felett 1908. évi június hó 30-ig történik döntés és ajánlattevők ajánlataikkal azon időpontig kötelezettségben maradnak.

Olyan ajánlattevők, kik a szóban forgó ipari munkálat teljesítésére törvényes képesítéssel nem bírnak, kötelesek ajánlatukban ily ipari képesítéssel bíró megbízottat megnevezni.

Az ajánlattevőnek, vagy megbízottjainak ipari képesítésére és a cégbejegyzésre vonatkozó adatok az ajánlatokban felemlítendőek és igazolandók.

Azon ajánlattevők, kik a magyar királyi államvasutak kolozsvári üzletvezetőségével ezideig üzleti összeköttetésben még nem állottak, illetőleg előtte ismeretlenek, tartoznak szállító-képességüket és megbízhatóságukat azon kereskedelmi és iparkamara bizonylatával igazolni, a melyhez vállalatuk telepe szerint tartoznak.

Alólírott üzletvezetőség fenntartja magának azt a jogot, hogy a beérkezett ajánlatok között az ajánlati árakra való tekintet nélkül szabadon választhasson.

Kolozsvár, 1908. évi május hó.

Az üzletvezetőség.

Magyar királyi államvasutak.

99186—908. sz.

Pályázati hirdetemény.

A magyar királyi államvasutak igazgatósága a jövő 1909. évben esetle 1909—1911 szükséges

kisebb értékű fém és vasnemű anyagok szállításának biztosítását óhajtván, eziránt pályázatot hirdet. Az ajánlatok legkésőbb foló évi június hó 17-ik déli 12 óráig beterjesztendők, a bánatpénz pedig folyó évi június hó 16-án déli 12 óráig beüldeneő.

A pályázatra vonatkozó részletezett feltételek

valamint a mennyiségeket feltüntető kimutatások, ugyszintén a különleges szállítási feltételek a magyar királyi államvasutak anyag- és leltárbeszerzési szakosztályánál (Budapest, Andrássy ut 73.) megtekinthetők.

Budapest, 1008. május havában.

Az igazgatóság.

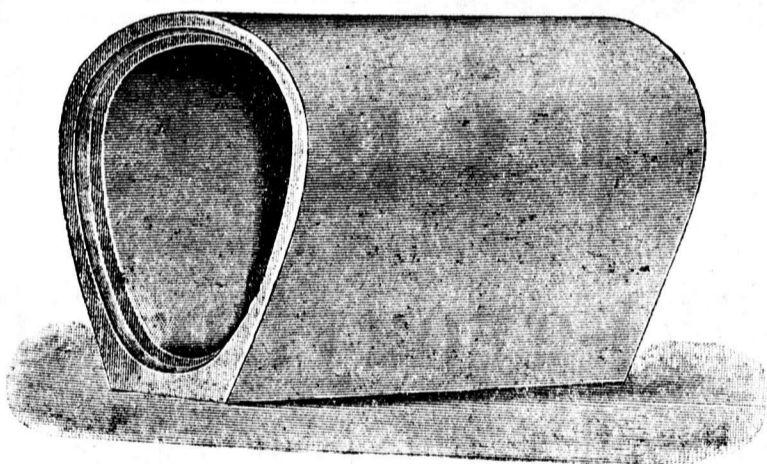
Félix-gyógyfürdő nyári idény megnyitása.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses tudomására hozni, hogy **május hó 17-én azaz vasárnap az összes fürdő- és vendéglőhelyiséget** a t. vendégek rendelkezésére bocsájtom. Az évadra szerződött **ifju PURCSI PEPI** közkedvelt zenekara közreműködése mellett. Hirneves konyhám, tisztán kezelt boraim, pontos kiszolgálás, mérsékelt étlap árak mindig a t. közönség rendelkezésére állanak.

Tisztelettel

KOMZSIK ALAJOS
fürdőbérő.

Uj üzlet nyitás!

Spitz Sámuel

menyazett (Stuccatur) nádszövet cementáruk gyára és kavicsbányája.

Van szerencsém t. c. közönség b. tudomására hozni, hogy a Körös oldalon levő saját telepemen egy cementáru gyárat létesítettem. Készítek nagyon szép fedél cserepet többféle színben. Ugyszintén cement lapokat. Továbbá minden méretű csatorna és átereszt csöveket ehhez való előfejeket is minden méretben. Ajánlom még saját gyártmányu nádszövetet, mely rozsa ellen rezezt sodronyba van szöve. Végül szállítok:

homokot, kavicsot, rostaaljat

iroda és raktár helyben saját igáimmal házhoz, vidékre vasuton. A t. c. közönség b. pártfogását kérve vagyok tisztelttel:

Spitz Sámuel Nagvásár-tér Kereskedelmi Csarnok, volt Nádor-féle cipő üzlet helyiség

FIGYELEM!

Értesitem a nagyérdemű közönseget, hogy egy helybeli előkelő kereskedőtől sikerült vennem: szövet, lüszter, selyem, angol ruha vászon, zefir damaszt és vászon árukat és a t

a Haász Manó-féle árukkal együtt

Zöldfa-utcán, a Zöldfa-kávaházzal szemben elárusítom.

Tisztelettel

Szabó Jenő.

Függönyök, szőnyegek, storok és ágygarnitúrák.

Aranyozó!

Tisztelettel értesitem a n. é. közönséget, hogy **szalon és templon aranyozó műhelyemet Nagyvárad, Kossuth L. u 3. sz.** Biharmegyei Takarékpénztár épületéből

Rákóczi-ut (Fő-utca) 7. sz. az Orsolya szüzek új bérpalotájába helyeztem át.

Midőn ezt becses tudomására hozom mélyen tisztelt megrendelőimnek. legyen szabad megemlítenem, hogy elvállalok rajz szerint egyszerű kivitelű a legdiszesebb kivitelig; Oltárokat, szent sirokat, iccon osztászatokat, templom berendezési részeket tatarozásokat. Továbbá szalon-butort, kávéház, torony-tetőzet, sirköbötük, tükör és kép keret aranyozását, azonkívül minden e szakmába vágó munkák készítését, javítását, valamint szobrok kijavítását, és festését.

Ezután is minden törekvéssel oda-fogok hatni, hogy nagyon tisztelt pártfogóimat és megrendelőimet meglegedésére szolgáljam ki és maradtam b. meglegedését kérve, kiváló tisztelettel

GYÖRY JÁNOS

szalon és templom aranyozó.

Kivánatra költségvetést készítek, vidékre saját költségemen utazok, hogy a felyállaladó munkát megtekintsem.

Gerhardt Gizella női ruha műtermét

Nagy Sándor-utca 8. szám alá helyezte át.

Tanuló leányok felvételnek.

Elsőrangú új cukrászdát nyitottam!

Telefon 806.

Telefon 806.

Rákóczi út 9. sz. Szövetkezeti üzlet mellett.

Hogy több felől említett tisztelt vevőimnek és a vidéki közönség b. óhajainak eleget tehessek üzletem a mai kor igényeinek megfelelően berendeztem. —

Reggeli és oszonna kávé, esokoládé és finom Luxus sütemények kávéhoz. Fagyalt jegeskávé hideg kávé. Finom friss különlegességek megrendeléseket mindenkor elfogadok 1 kor. tejszínes tortákat mesés kivitelű Kugler süteményeket.

Valamint külföldi tapasztalataim a n. é. közönség b. pártfogásába ajánlom. kiváló tisztelettel

KOVÁCS JÁNOS,
cukrászati specialista.

FŐ-ÜZLET: Rákóczi-ut 9. FIÓK-ÜZLETEK: Szent János-utca 38. és Rákóczi-ut és Sztaroveszky-utca sarkán, ifj. Popper József házában. :: helyi és m. telefon 120.

A NAGYSZEBENI ÁLTALÁNOS TAKARÉKPÉNZTÁR JELZÁLOGKÖLCSÖNEI.

A Nagyszebeni Általános Takarékpénztár (Nagyszében) ad félévi tőkét és kamatokat magukban foglaló egyenlő részletekben teljesen törleszhető jelzálogkölcsonöket és pedig 10, 15, 18, 23, 25, 27 1/2, 32, 35, 40, 41, 44 1/2 50 évi törlesztésre.

Kölcsonkérvényeket elfogad: **Breitenstein Frigyes, Bethlen-utca 9**, ki egyszerismind bővebb felvilágosítást is nyújt.

Pável-utca 27. sz. a.

ujjonnan épülő házban több

5, 4, 3 szobás lakás

— a novemberi negyedre —

kiadó.

Minden lakás parkettezve, villamos világ tással s a szükséges mellékhelyiségeken felül előszoba, fürdőszoba és cselédszobával van ellátva.

Felvilágosítást ad a délutáni órákban:

Dr. Mihelfy Lajos,
ügyvéd.

Friedländer I. Izsó

angol uri-divat szabó

MAGYVÁRAD, Szent János-utca 14.

Értesitem az igen tisztelt vevőimet és a nagyérdemű közönséget, hogy a **tavaszi és nyári idényre** a ruhaszövet különlegességeim megérkeztek és azokból állandóan nagy raktárt tartok. Kivánatra mintákat házhoz küldök

Angol, skót és belföldi különlegességek!

Pontos kiszolgálás. — Modern szabás.

Izléses munka.

M e g n y i t ó ü n n e p é l y !

Tisztelettel tudatom a nagyérdemű közönséggel, hogy a

Szent László (Püspök)-gyógyfürdőt

vasárnap, május 17-én (kedvezőtlen idő esetén is)

ünnepélyesen megnyitom.

Az ünnepélyen **Porcsi Testvérek** békéscsabai elsőrendű zenekara játszik.

Gyönyörű sétányok, nagy őserdő, szép terraszok és éttermek, kitünő gyógyhatású természetes meleg-fürdők, lawn-tennis, tekepálya, Cursalon zongorákkal és billiárdal a tisztelt közönség rendelkezésére állanak.

A megnyitás táncmulatsággal lesz egybekötve.

Kitünő italokról, jó ételekről pontos és lelkiismeretes kiszolgálásról a nagyérdemű közönséget biztosítom.

Mély tisztelettel

Kernáts János,

fürdő-bérlő.